

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.V.20.612/2022/2.
A tanács tagjai: dr. Bartal Géza a tanács elnöke
dr. Kocsis Ottilia előadó bíró
dr. Puskás Péter bíró
A felperes: felperes1
A felperes képviselője: ügyvédi iroda

ügyintéző: dr. Sirály Katalin ügyvéd
(cím1.)

Az alperes: alperes1
(cím2)

Az alperes képviselője: név kamarai jogtanácsos
A per tárgya: támogatási szerződéses jogviszony fennállása
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes
A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla
6.Pf.20.820/2021/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék
64.P.20.233/2021/22.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát megtagadja.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem 700.000 (hétszázezer) forint illetéke az állam terhén marad.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2012. június 8-án megkötött támogatási szerződés alapján egészségügyi komplexum kialakítására a projektköltség 50%-át jelentő 140.839.623 forint erejéig vissza nem térítendő uniós támogatásban részesült. A 2016. november 17-i szabálytalansági döntést követően a Fővárosi Ítéltábla 2018. július 11-én meghozott jogerős ítéletével megállapította a támogatási szerződéstől elállás jogszerűtlenségét. Az újabb szabálytalansági eljárás megállapítása szerint nem teljesült az 57 munkahely megtartására, és a munkahelyteremtésre vonatkozó, a támogatási szerződés 7.1. e) alpont szerint minősülő két indikátor vállalása. Az alperes a 2020. július 3-án meghozott szabálytalansági döntésével az ÁSZF 7.3. a) pontja alapján elállt a szerződéstől. Az Államkincstár 138.069.649 forint támogatás és 18.568.804 forint kamat visszafizetésére szólította fel a felperest.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a támogatási szerződéses jogviszony fennáll. Az érvei szerint nem sértette meg a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 90. § (2) bekezdés a) pontját, az ÁSZF 7.1. e) pontját, a támogatási szerződést. A Korm. rendelet 80. § (6) bekezdése alapján mentesül a szerződésszegés következménye alól, mert az indikátorok nem teljesítése nem róható fel neki, illetve annak oka az érdekkörén kívül merült fel az előzményi per okozta bizonytalanság, a negatív munkaerőpiaci folyamatok miatt.

[3] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Az indokolása szerint a felperes - általa sem vitatottan - nem tett eleget a munkahelyteremtésre vonatkozó szerződéses kötelezettségének. A Korm. rendelet 80. § (6) bekezdése nem alkalmazható: a létszámtartás kapcsán a részteljesítés kizárt, munkahelyteremtés nem történt. Az ÁSZF 7.3. pontja – a felperes felróhatóságától függetlenül – bármilyen, a 7.1. pontban írt szerződésszegés, így a projekt megghiúsulása esetére is biztosította az alperes számára az elállás jogát. A Korm. rendelet 90. § (3) bekezdésére alapított elállás jogszerű volt.

[5] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán meghozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét – lényegében az indokai alapján – helybenhagyta; az elsőfokú ítélet indokolását csupán a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel egészítette ki.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a támogatási szerződés az első szabálytalansági döntéssel időlegesen – a bíróság elállás jogszerűtlenségét megállapító jogerős döntéséig – nem állt fenn, ugyanis csupán jogszerű elállás vált ki joghatást és eredményezi a szerződés megszűnését. Az elállás jogszerűtlensége következtében a támogatási szerződés fennállt és hatályos volt a 2016. július 12. és 2018. július 11. közötti időszakban is – a felperes ebben az időszakban is köteles volt teljesíteni a szerződésben vállalt kötelezettségeit. Mindezekon túl az ÁSZF 7.5. pontja szerint a kedvezményezett a vele szemben alkalmazott szankciók nem mentesítik a szerződésben foglalt kötelezettségeinek teljesítése alól.

A felperes arra is alaptalanul hivatkozott, hogy felróhatóságának hiánya kizárta a szerződésszegés megállapítását és jogkövetkezményének levonását. A szerződésszegés jogkövetkezményeinek alkalmazásához nem szükséges, hogy a szerződésszegés a felperesnek felróható legyen, a felróhatóság nem feltétele a jogkövetkezmények alkalmazásának. A támogatási szerződés 7.1. e) pontja a projekt fenntartási időszakára előírt kötelezettségeknek nem csupán a felróható nem teljesítését minősítette szerződésszegésnek, a 7.10. pontja pedig a szerződésben nem szabályozott kérdésekben rendelkezett a Ptk. alkalmazásáról. A kulcsindikátorok teljes körű teljesítésének a hiánya olyan szerződésszegés, amely a szerződés

7.3. pontja alapján lehetővé tette az alperes számára azt, hogy elálljon a szerződéstől. Sem a szerződés, sem az ÁSZF nem fűzött ahhoz más jogkövetkezményt. A támogatás teljes összegének kifizetését követően a Korm. rendelet 90. § (3) bekezdés *a)* pontjában meghatározott szankció már nem volt alkalmazható. Miután a szerződéstől való elállás volt a felperes szerződésszegésének az egyetlen alkalmazható polgári jogi jogkövetkezménye, a jogkövetkezmény az aránytalanságára hivatkozással a Korm. rendelet 90. § (4) bekezdése alapján nem volt eredményesen támadható.

A felülvizsgálati kérelem

[6] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen – tartalma szerint – a keresetnek helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan az másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 319. § (3), - 318. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó - 339. § (1), 4. § (4) bekezdését, a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet 90. § (3) bekezdés *a)* pontját, és a (4) bekezdését jelölte meg. Az álláspontja szerint a Kúria jogértelmezését igényli, hogy a támogatott szerződő féltől elvárható-e a szerződés elállást, a szerződés felbontását követő – az elállás természetével, a szerződés megszűnésével ellentétes – teljesítése. A felróhatóságon alapuló általános felelősségi szabályra tekintettel a felperes egyes indikátorok be nem tartása, és ezzel a szerződésszegése miatt objektív felelőssége az ÁSZF 7.1.e) és a 7.3. pontja alapján nem vezethető le. Az adott helyzetben úgy járt el, ahogy az általában elvárható.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[7] A felperes a felülvizsgálat engedélyezését a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdése *b)* pont második fordulata alapján kérte. A megsértett jogszabályokat és a jogszabálysértés indokait a felülvizsgálati kérelmével egyezően jelölte meg. Az engedélyezést megalapozó különleges súlyú jogkérdésként – mint amelyben a Kúria még nem foglalt állást – azt jelölte meg, hogy *„az európai uniós vagy egyéb állami költségvetési forrás felhasználására vonatkozó támogatási jogviszonyt létrehozó szerződés esetében a szerződés létrejöttkor hatályos polgári jogi jogszabályok, mint háttérjogszabályok szerinti felelősségi alakzatot (az 1959. évi IV. törvény esetében a felróhatóságon alapuló felelősségi alakzatot), vagy ennél szigorúbb – sem törvényi, sem a támogatási szerződésben kifejezetten nem rögzített – abszolút felelősségi rendet kell-e alkalmazni.”* valamint *„az elállást követően a támogatási szerződés támogatotti teljesítése elvárható-e, az elállás jogszerűtlenségének megállapítása esetén a támogatási szerződés fenntartási időszakában történő támogatotti nem teljesítése – az elállás és az elállás jogszerűtlenségének jogerős bírósági megállapítása közötti időszakban - szankcionálható-e.”*

A felvetett jogkérdések különleges súlyát, azt, hogy az egyedi ügyön túlmutat, azzal indokolta, hogy az ország számára kiemelt jelentőséggel bírnak az európai uniós támogatások. A teljes tagállami forrásfelhasználást célzó nyomás mellett a források szabályszerű és hatékony felhasználása háttérbe szorulhat. A szabálytalanságokból adódó visszafizetések súlya számottevő. A szabálytalanságok jelentős részét teszik ki azok az eljárások, melyek során a szabálytalanság súlyos szankciójaként a támogató szervezetek – az arányosság követelményét kétpólusúvá egyszerűsítve, illetve az objektív felelősség kivételes alkalmazhatóságát annak kifejezett kikötése nélkül általános felelősségi alakzattá kiterjesztve – az elállás jogkövetkezményét alkalmazzák, ezzel olyan projektek esetén megállapítva a szabálytalanságot és visszafizettetve a teljes támogatást, mely a jogszabályok helyes értelmezése és alkalmazása esetén elkerülhető lenne. Mindezekre tekintettel kiemelt társadalmi és jogpolitikai cél annak eldöntése, hogy a támogatási jogviszonyok esetében a

polgári jog konkrét, kógens szabályai mennyiben és milyen körben alkalmazandók. Különös tekintettel arra, hogy két fontos jogintézmény támogatási jogviszonyokban való alkalmazásának kérdését vetik fel, a szerződés elállással való megszüntetése, valamint a szerződésszegésért való felelősség szabályainak alkalmazásának megítélését.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A felperes kérelme a felülvizsgálat engedélyezése iránt nem alapos.

[9] A Pp. szabályozásában a felülvizsgálat engedélyezése a polgári eljárás elkülönülő, önálló kérelemre induló és a kérelem elbírálásával befejeződő szakasza, amelyet csak eredményessége esetén követ az eljárás felülvizsgálati kérelmen alapuló szakasza [BH2020. 366.]. A Kúria ebben az esetben is kötve van a fél kérelméhez [Pp. 2. § (2), 409. § (1), 370. § (1) bekezdése, 364. §], a felülvizsgálat engedélyezése körében csak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakat vizsgálja.

[10] A felperes a felülvizsgálat engedélyezését arra az egy okra hivatkozással kérte, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya miatt indokolt. A Kúria az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás, a felek és jogi képviselőik eljárásának megkönnyítése érdekében a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 3. pontjában adott iránymutatása szerint a Kúria a felvetett jogkérdés különleges súlyára figyelemmel, a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pont első fordulata alapján a felülvizsgálatot kizárólag akkor engedélyezi, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön különleges súlyára tekintettel túlmutat; egyebek mellett abban az esetben, ha a jogkérdés nagy számban előforduló új típusú ügyben merült fel, új jogszabály értelmezése, vagy egy joghézag kitöltése a Kúria elvi iránymutatást igényli. A jogkérdés különleges súlya általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható fontos okot feltételez. Elvi jelentőségű jogkérdésnek minősül minden olyan jogkérdés, amely egy jogszabály rendelkezésének értelmezésével, az alkalmazandó norma alapvető tartalmával és az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel összefügg. A felülvizsgálatot nem indokolt engedélyezni, ha a jogkérdés bár új, de a megválaszolása a csekély jelentősége vagy kisszámú gyakorlati előfordulása folytán a jogegységet (jogbiztonságot) nem érinti.

[11] A felperes által a felülvizsgálat engedélyezése alapjaként megjelölt Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjára alapított kérelem esetén a Kúria mérlegelési jogkörben határoz. A félnek a kérelmében kifejtett indokolással kell a Kúriát abba a helyzetbe hoznia, hogy az érvei vizsgálatával, mérlegelésével megállapíthassa a kivételes engedélyezés okainak a fennállását. A felperes által a kérelmében kifejtett indokok nem igazolnak az egyedi ügyén túlmutató jogkérdést, nem vetik fel a Kúria elvi iránymutatásának az igényét. A felperes által felvetett jogkérdés egyedi, nem nagy számban előforduló, fel sem merül egy új jogszabály értelmezése, vagy egy joghézag kitöltése, vagy a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható fontos ok.

[12] A kifejtettekre tekintettel a kizárt felülvizsgálat kivételes engedélyezése iránti kérelmet a Kúria a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

A határozat elvi tartalma:

A Kúria a felülvizsgálatot nem engedélyezi abban az esetben, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön különleges súlya hiányában nem mutat túl.

Az alkalmazott jogszabályok:

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. 409. § (2) bekezdés b) pontja, 411. § (1) bekezdés

Záró rész

[13] A személyes illetékmentes felperes a felülvizsgálat engedélyezési illeték megfizetésére nem kötelezhető, az az állam terhén marad [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (2a) bekezdés *a*) pont, 5. § (1) bekezdés *m*) pont, 56. § (1) bekezdése, Pp. 102. § (6) bekezdése].

[14] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemről a Pp. 411. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2022. június 28.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró